

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Т. В. Мірошніченко

«28» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
(шифр і назва)
освітня програма «Міжнародний бізнес»
(шифр і назва)
вид дисципліни обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2024 року, протокол № 19

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Чемчикаленко Р. А. – к.е.н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від “26” серпня 2024 року № 24

В. о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

_____ Руслан ЧЕМЧИКАЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

_____ Ірина ДЕРІД
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “28” серпня 2024 року № 16

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

_____ Олена МИКОЛЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та консалтингу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ «Каразінський
інститут міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
галузь знань _____ 29 «Міжнародні відносини» _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 292 «Міжнародні економічні відносини» _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ «Міжнародний бізнес» _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» _____

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

“07” січня 2025 року, протокол № 10

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Чемчикаленко Р. А. – к.е.н., доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

Протокол від “06” січня 2025 року № 9

В. о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та консалтингу

(підпис)

Ірина ШКОДІНА

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

(підпис)

Сергій АРХІПРЕЄВ

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “06” січня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

першого (бакалаврського) рівня

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітньої програми

«Міжнародний бізнес»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» є формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Міжнародна економіка» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Обов'язкова</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
0 - год.	год.
Самостійна робота	
58 год.	год.
у тому числі індивідуальне завдання	
10 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних/ дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів

міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародна економічна система

Сучасний світ і середовище міжнародної економіки. Еволюція світового ринку та міжнародної економіки. Зміст міжнародної економіки. Структура міжнародної економіки. Рух міжнародної економіки: форми, напрями, чинники. Матеріальні основи розвитку міжнародної економіки. Соціально-економічні основи розвитку міжнародної економіки.

Тема 2. Міжнародна економічна діяльність

Міжнародна економічна діяльність: сутність, суб'єкти та форми. Міжнародне виробництво і міжнародний бізнес. Міжнародна торговельна діяльність. Іноземна інвестиційна діяльність. Фінансова діяльність.

Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг

Світовий ринок: сутність та структура. Види і показники міжнародної торгівлі. Основні види посередницьких операцій. Географічна і товарна структура світового ринку. Зовнішня торгівля України: географічна і товарна структура.

Тема 4. Нетарифні методи регулювання торгової політики

Кількісні обмеження. Приховані методи торгової політики. Фінансові методи торгової політики. Некономічні методи регулювання.

Тема 5. Міжнародний кредит

Міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці. Принципи міжнародного кредитування. Форми міжнародного кредитування. Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх задачі. Проблема зовнішньоекономічної заборгованості та шляхи її вирішення. Україна в міжнародних кредитних відносинах.

Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін

Сутність міжнародного науково-технологічного обміну та його форми. Основні форми і канали передачі технологій. Види та особливості торгівлі інжиніринговими послугами.

Тема 7. Світовий ринок праці

Особливості формування та розвитку світового ринку праці. Світові центри тяжіння робочої сили. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці.

Тема 8. Світова валютна система

Поняття валютної системи та її структура. Основні елементи національної та світової валютної системи. Еволюція світової валютної системи. Регіональні валютні системи. Європейська валютна система. Становлення валютної системи України. Поняття валютної системи та її структура. Основні елементи національної та світової валютної системи.

Тема 9. Міжнародні розрахунки

Поняття, суб'єкти та особливості міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків та фактори їх вибору у міжнародних комерційних відносинах. Сучасні платіжні системи та засоби зв'язку суб'єктів міжнародних розрахунків.

Тема 10. Міжнародна регіональна інтеграція

Сутність і фактори розвитку міжнародної регіональної інтеграції. Рівні, форми і типи міжнародної регіональної інтеграції. Ефекти регіональних торговельних угод. Динамічні та статичні ефекти економічної інтеграції. Основні інтеграційні угруповання: ЄС, НАФТА, МЕРКОСУР, АТЕС, СНД. Проблеми формування ЄП.

Тема 11. Глобалізація економічного розвитку

Глобалізація міжнародної економіки. Суперечливість процесу глобалізації: прогресивні і негативні наслідки. Глобальні проблеми сучасності: сутність, класифікація та їх загострення. Глобалізм і національна економіка. Цивілізаційні виміри глобальних проблем. Економічні аспекти зіткнення та взаємодії цивілізацій. Міждержавне регулювання глобальних проблем.

Тема 12. Інтеграція України у світову економіку

Ринкові трансформації в Україні у геостратегічному контексті. Глобальна та цивілізаційна специфіка ринкових трансформацій. Вашингтонський консенсус: проблеми і наслідки. ПостВашингтонський консенсус. Україна у процесах європейської інтеграції. Участь України у регіональних інтеграційних угрупованнях. Проблеми формування стратегії економічного розвитку України.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Тема 1. Міжнародна економічна система	6	1	1			4						
Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	6	1	1			4						
Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг	6	1	1			4						
Тема 4. Нетарифні методи регулювання торгової політики	8	2	2			4						
Тема 5. Міжнародний кредит	8	2	2			4						
Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	6	1	1			4						
Тема 7. Світовий ринок праці	8	2	2			4						
Тема 8. Світова валютна система	8	2	2			4						
Тема 9. Міжнародні розрахунки	6	1	1			4						
Тема 10. Міжнародна регіональна інтеграція	6	1	1			4						
Тема 11. Глобалізація економічного розвитку	6	1	1			4						
Тема 12. Інтеграція України у світову економіку	6	1	1			4						
Індивідуальне завдання	10					10						
Усього годин	90	16	16	0	0	58						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Міжнародна економічна система	1
2.	Тема 2. Міжнародна економічна діяльність	1
3.	Тема 3. Світовий ринок товарів і послуг	1
4.	Тема 4. Нетарифні методи регулювання торгової політики	2
5.	Тема 5. Міжнародний кредит	2
6.	Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	1
7.	Тема 7. Світовий ринок праці	2
8.	Тема 8. Світова валютна система	2
9.	Тема 9. Міжнародні розрахунки	1
10.	Тема 10. Міжнародна регіональна інтеграція	1
11.	Тема 11. Глобалізація економічного розвитку	1
12.	Тема 12. Інтеграція України у світову економіку	1
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на семінарське заняття за темою 1. Прочитати рекомендовані літературні джерела.	4
2.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 2. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
3.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 3. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
4.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 4. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання практичних завдань.	4
5.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 5. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання практичних завдань.	4
6.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 6. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Підготуватися до виконання практичних завдань.	4
7.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 7. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
8.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 8. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
9.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 9. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
10.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 10. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
11.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 11. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
12.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 12. Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
13.	Підготовка індивідуального завдання	10
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Міжнародна економіка» є написання реферату.

Мета написання реферату з дисципліни «Міжнародна економіка» є полягає у формуванні в здобувачів вищої освіти глибокого розуміння ключових економічних процесів, котрі відбуваються на глобальному рівні. Це завдання передбачає дослідження різних аспектів, таких як глобалізація, міжнародна торгівля, валютні ринки та економічна політика, що сприяє кращому засвоєнню складних економічних явищ.

У процесі написання важливо вміти чітко аргументувати власні думки, підкріплюючи їх фактами та науковими дослідженнями, що сприяє розвитку навичок обґрунтованого викладення власних позицій. Робота над рефератом також включає активне залучення до дослідницької діяльності, що дозволяє вдосконалити навички пошуку та аналізу інформації з

різних джерел, таких як наукові публікації, звіти та книги.

Критичне мислення відіграє ключову роль у написанні реферату з міжнародної економіки, оскільки студенти мають оцінювати різні підходи та рішення, виявляти їхні сильні та слабкі сторони, що дозволяє формувати більш збалансовані та обґрунтовані висновки. Крім того, важливим є вміння чітко структурувати інформацію та логічно викладати думки, що допомагає ефективно донести свої ідеї до читачів.

Відповідно, написання реферату з міжнародної економіки не лише покращує знання з конкретних тем, але й розвиває аналітичні, дослідницькі та комунікативні навички, що є важливими для успішної діяльності в економічній сфері.

У ході виконання запропонованих завдань передбачається самостійна робота студентів стосовно підбору необхідної інформації з різноманітних джерел, а також знаходження та узагальнення матеріалів, що підлягали вивченню та дослідженню.

Кожен студент обирає тему реферату відповідно до тематики курсу та захищає її протягом семестру згідно навчального плану.

Зміст інформації роботи повинен містити посилання на використану літературу, чинне законодавство України, наприкінці роботи необхідно привести перелік літератури. Максимальна кількість балів за виконання індивідуального завдання – 10 балів.

Термін виконання – не пізніше ніж за 20 днів до початку залікового тижня. Детальні вимоги до змісту індивідуальних завдань, критерії оцінювання та оформлення роботи наведені в НМКД дисципліни «Міжнародна економіка».

Теми індивідуальних завдань:

1. Роль цифрової економіки у поглибленні глобальної інтеграції.
2. Регіональна економічна інтеграція: виклики та перспективи.
3. Протекціонізм і вільна торгівля: сучасні дебати.
4. Вплив міжнародних економічних організацій на глобалізацію.
5. Міжнародні фінансові кризи: причини та наслідки.
6. Роль міжнародних валютних фондів у стабілізації світової економіки.
7. Прямі іноземні інвестиції: драйвери та вплив на економічне зростання.
8. Міжнародні борги країн: проблеми та шляхи вирішення.
9. Вплив криптовалют на міжнародну фінансову систему.
10. Торгові війни: причини, наслідки та шляхи вирішення.
11. Вплив кліматичних змін на міжнародну торгівлю.
12. Роль послуг у сучасній міжнародній торгівлі.
13. Проблема захисту інтелектуальної власності у міжнародній торгівлі.
14. Вплив економічних санкцій на міжнародну торгівлю.
15. Цілі сталого розвитку: виклики для країн з різним рівнем розвитку.
16. Роль міжнародної допомоги в подоланні бідності.
17. Економічне зростання в країнах Африки: можливості та бар'єри.
18. Вплив урбанізації на економічне зростання.
19. Роль малих і середніх підприємств у економічному розвитку країн.
20. Економічні наслідки пандемії COVID-19 для різних регіонів світу.
21. Вплив штучного інтелекту на міжнародну економіку.
22. Кібербезпека в міжнародній економіці.
23. Економічна нерівність у світі: причини та наслідки.
24. Роль держави в сучасній глобальній економіці.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Міжнародна економіка» використовуються три групи методів :

словесні – розповідь, пояснення, бесіда, лекція, дискусія, робота з книгою – при опануванні здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу, визначенні дискусійних питань, встановленні переваг та недоліків використання тих чи інших інформаційних систем і технологій;

наочні – демонстрація реальних матеріалів, що можуть використовуватися здобувачами вищої освіти під час виконання ним фахових завдань в практичній діяльності, ілюстрація запропонованого матеріалу схемами, графіками, мультимедійними презентаціями – для візуалізації запропонованого теоретичного матеріалу;

практичні – розв’язання практичних задач та кейсів – для формування вмінь і навичок, логічного завершення ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми, розділу навчальної дисципліни.

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Міжнародна економіка»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
1	2	3	4
ПРН1	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін	Робота з книгою, самостійна підготовка до вирішення	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях;
ПРН2	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію	Пояснення, бесіда, лекція, дискусія	Оцінювання усних відповідей на заняттях та коректності написання висновків і пропозицій до практичних завдань
ПРН4	Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища	Робота з книгою, самостійна підготовка до вирішення	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях
ПРН8	Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік

1	2	3	4
ПРН9	Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН10	Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН11	Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН12	Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН13	Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН14	Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН15	Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік

1	2	3	4
ПРН16	Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками	Пояснення, бесіда, лекція, дискусія	Оцінювання усних відповідей на заняттях та коректності написання висновків і пропозицій до практичних завдань
ПРН17	Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН18	Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН19	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН23	Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні	Пояснення, бесіда, лекція, дискусія	Оцінювання усних відповідей на заняттях та коректності написання висновків і пропозицій до практичних завдань
ПРН24	Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків	Лекція, вирішення ситуаційних завдань, доповідь-презентація	Оцінювання рішень ситуаційних задач, тестових завдань; усних відповідей на практичних заняттях, залік
ПРН25	Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища	Робота з книгою, самостійна підготовка до вирішення	Презентація усних відповідей на практичних заняттях

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі

види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використанням сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою статей, тез доповідей, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу, публікацією чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Методами контролю з дисципліни «Міжнародна економіка» є поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

усний контроль, що по своїй сутності передбачає діалог і перевірку репродуктивного відтворення студентом отриманої та самостійно знайденої інформації;

дискусія, що передбачає активний диспут між усією групою та викладачем стосовно знаходження відповіді на поставлене питання;

виконання розрахунково-аналітичних завдань зі сфери майбутньої фахової діяльності з допомогою існуючих інформаційних систем та технологій;

обговорення наукових статей з тематики практичних занять;

перевірка виконання письмових завдань, винесених на самостійну роботу студента за темою;

письмовий контроль у вигляді тестів;

виконання індивідуальної роботи у вигляді реферату;

підсумковий контроль у вигляді письмового заліку.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання														Індивідуальне завдання	Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12						
4	4	4	6	4	4	4	4	4	4	4	4	10	60	40	100		

T1, T2 ... – теми

Для допуску до складання заліку здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті студент може отримати від 1 до 6 балів за різні види завдань (табл. 9.1). Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування онлайн	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 5 тестових питань закритого типу (5 питань по 0,4 бали – разом 2 бали)	0-2
Робота над практичними завданнями	за логічну правильність дій та їх послідовність	1
	за відповідність арифметичних розрахунків еталонній відповіді	1
	за вміння інтерпретувати отримані результати	1-2
Робота над с	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	0-10

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура заліку:

теоретичне питання – 20 балів

тести – 10 балів (5 тестових завдань x 2,0 бали);

практичне завдання – 10 балів.

Критерії оцінювання теоретичного питання:

1. повнота розкриття питання (10 балів), в т.ч.:

глибина теоретичного аналізу (5 балів) – оцінюється, наскільки детально та ґрунтовно розкрито основні аспекти питання, охоплено ключові теорії та концепції.

відповідність відповіді поставленому питанню (5 балів) – відповідь має чітко відповідати питанню, бути структурованою та охоплювати всі важливі аспекти теми;

2. якість аргументації та прикладів (6 балів), в т.ч.:

аргументація (3 бали) – оцінюється логічність та обґрунтованість висновків, здатність студента робити правильні узагальнення та висновки;

прикладів (3 бали) – наявність відповідних прикладів, які ілюструють теоретичні положення з практики міжнародної економіки;

3. логіка викладу та структура відповіді (2 бали) – оцінюється логічна послідовність викладу матеріалу, правильне структурування відповіді;

4. Мова та стиль (2 бали) – оцінюється рівень грамотності (відсутність орфографічних, пунктуаційних та граматичних помилок) та стиль викладу (чіткість, зрозумілість та науковість).

Критерії оцінювання практичного завдання:

1. За логічну правильність дій та їх послідовність – 3 бали.

2. За відповідність арифметичних розрахунків еталонній відповіді – 2 бали.

3. За вміння інтерпретувати отримані результати – 5 балів.

Критерії оцінювання індивідуального завдання:

1. змістовне наповнення (4 бали), в т.ч.:

глибина аналізу обраної теми (3 бали) – враховується, наскільки детально і точно розкрито основні аспекти питання;

якість джерел, використаних у завданні, а також їхня актуальність (1 бал);

2. логічність та структура (2 бали), в т.ч.:
 послідовність викладу матеріалу (1 бал) - текст має бути логічно структурованим, без повторів чи пропущених важливих елементів;
 відповідність завдання вимогам (1 бал) – оцінюється правильне дотримання вимог до обсягу, форматування та структури завдання (план, вступ, висновки);
3. аналіз та висновки (2 бали), в т.ч.:
 глибина аналізу проблеми (1 бал) – наявність прикладів та аргументації;
 якість висновків (1 бал) – висновки мають бути чіткими, обґрунтованими та узагальнювати основні положення дослідження;
4. оригінальність та креативність (1 бал) - враховується здатність студента запропонувати власне бачення або нестандартний підхід до вирішення економічної проблеми;
5. мова та стиль (1 бал) - оцінюється грамотність, стиль викладу, відсутність орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-ХІІ. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
2. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / [С. І. Архієреєв, Н. М. Волоснікова, С. О. Климова] ; за ред. проф. С. І. Архієреєва ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. – 233 с.
3. Міжнародна економіка : навч. посіб. / [за ред. А. О. Мельник, О. І. Пальчук, В. В. Бугаса] ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну, Каф. бізнес-економіки та туризму. Київ : [б. в.], 2019. – 176 с.

Допоміжна література

1. Міжнародна економіка = International economics : підручник / Є. В. Савельєв, І. Я. Зварич ; Тернопіл. нац. екон. ун-т. 4-е вид., перероб. та допов. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 423 с.
2. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук. – К.: КНЕУ, 2014. – 762 с.
3. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. – Кн. 1 / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2020. – 723 с.
4. Шталь Т.В. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Т.В. Шталь та ін. – Харків : «Видавництво «Форт», 2015. – 364 с.
5. Міжнародні економічні відносини : підручник / за ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
6. Міжнародні економічні відносини : підручник / за наук. ред. А. А. Мазаракі, Т.М. Мельник / Т. М. Мельник, Л.П. Кудирко [та ін.]. – К. :Київ. нац. торг.- екон. ун-т. - 2018. - 612 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

7. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>
8. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку. URL: <http://in.ukrproject.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
11. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua
12. Міністерство закордонних справ України. URL: www.mfa.gov.ua
13. Державна митна служба України URL: www.customs.gov.ua
14. Державний комітет України у справах національностей та міграцій. URL: www.scnm.gov.ua
15. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
16. Світовий банк. URL: <http://www.worldbank.org>
17. Міжнародний Валютний Фонд. URL: www.imf.org
18. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: www.unctad.org
19. Світова організація торгівлі. URL: www.wto.org
20. Міжнародний банк з реконструкції та розвитку. URL: www.worldbank.org
21. Міжнародна фінансова корпорація. URL: www.ifc.org
22. Багатостороння агенція з гарантій інвестицій. URL: www.miga.org
23. Міжнародна організація праці. URL: www.ilo.org
24. ООН. URL: www.un.org
25. Організація економічного співробітництва і розвитку. URL: www.oecd.org

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії **обставин непоборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародна економіка» режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=10031>.